

Grans Concerts Vic 23-24

Amb el mecenatge de la
INSTITUCIÓ PUIG-PORRET

TEMPUS TRIO

L'Atlàntida
Centre
d'Arts
Escèniques
d'Osona

www.latlantidavic.cat

Diumenge, 12 de novembre de 2023

A les 18 h - Sala 2 Joaquim Maideu

1 h 30 min (pausa inclosa)

Maria Tió, violí

Ferran Bardolet, violoncel

Ricard Rovirosa, piano

W. A. Mozart (1756-1791):

Trio per a piano en sol major, kv. 496

I. Allegro

II. Andante

III. Allegretto

Marc Migó (1993, Barcelona):

Gem(s)tone

I. Ònix

II. Robí

III. Diamant

Pausa

L. V. Beethoven (1770 - 1827):

Trio per a piano núm. 7 en si bemoll major,

Op. 97 "Arxiduc"

I. Allegro moderato

II. Scherzo. Allegro

III. Andante cantabile

IV. Allegro moderato

Si conteniu els estossecs amb un mocador, contribuïreu
a reduir-ne notablement la intensitat del soroll.

Gràcies!

TEMPUS TRIO

El Tempus Trio neix de l'anhel d'explorar el gran repertori per a piano trio i, paral·lelament, cercar un diàleg contemporani per continuar desenvolupant la literatura de la seva formació. Els crítics l'han descrit com una de les formacions cambrístiques més prometedores de la seva generació. Han cultivat importants èxits en diferents concursos i certàmens internacionals, entre els quals destaquen el primer premi del Concurs Internacional de Música Grand Prize Virtuoso a Brussel·les, la Medalla de Platí (primer premi) del WPTA Singapore International Music Competition, la Medalla de Plata de la 2nd Vienna International Competition i el premi especial del Concurs Internacional BBVA Montserrat Alavedra.

Aquest 2023, han guanyat el primer premi *ex aequo* al concurs internacional Città di Padova i el primer premi del Petrichor International Music Competition de Nova York, Estats Units. També es van endur el 3r premi del Rising Stars International Competition Berlin 2022.

En l'actualitat, el Tempus Trio finalitza un màster de Música de Cambra a la prestigiosa Universitat Mozarteum de Salzburg amb el professor Cibran Sierra Vázquez, violinista del Cuarteto Quiroga. També són convidats a l'European Chamber Music Academy (ECMA) de Viena i són artistes seleccionats pel programa artístic Le Dimore del Quartetto de Milà.

La seva trajectòria professional engloba una mirada polifacètica que es materialitza en importants classes magistrals i festivals europeus. Durant la temporada 20/21 van ser Artistas en Ruta, grup resident seleccionat per l'Asociación de Intérpretes de España (AiE). Actualment, gaudeixen de ser els artistes residents de Joventuts Musicals de Moià.

Nascut durant les dècades centrals del segle XVIII, el trio amb piano va ser considerat inicialment com una variant de la sonata per a violí i pianoforte. Alliberat de la funció de baix continu, el violoncel es recolzava en la mà esquerra del pianista, és a dir, en els greus relatius dels primers pianos; mentre la mà dreta intentava competir melòdicament amb el violí. D'aquesta manera, les veus secundàries guanyen drets expressius i tan aviat canten com acompanyen establint una conversa: uns escolten els altres en una nova afinitat que va incentivar la demanda d'obres d'aquesta mena per part de dilettants burgesos i nobles afeccionats motivant els compositors a escriure amb una certa accessibilitat, reservant les complexitats per als músics professionals.

No obstant això, Haydn i Mozart van obrir els camins del gènere sota el disseny de "sonata per a piano amb acompanyament de violí i violoncel", tal i com s'estilava a l'època. Posteriorment, a inicis del segle XIX, el llenguatge cambriístic incrementa l'abast expressiu i tècnic en la complexitat harmònica, els jocs de tensions, l'equilibri polifònic entre els tres instruments i la divisió en quatre moviments, fonaments del llenguatge de la nova estètica romàntica. En aquest sentit, Beethoven consagra la fórmula del trio i la consolida com un pilar de la música de cambra pel nou segle, on a través de l'objectivitat de la forma clàssica ens deixa lliures de pensar, de sentir i ens imposa estats d'ànim des de la seva subjectivitat.

Per aquest motiu, el seu *Trio núm. 7 "Arxiduc"* és un oportú company del *Trio en sol major K.496* de Mozart, ja que suposa un contrast i permet copsar la faceta virtuosística del piano i els rols concertants de les cordes amb certa autonomia dels instruments, encara que amb Mozart el violoncel no sigui plenament lliure. Ho demostra l'exposició del primer moviment, quan el piano presenta en solitari el primer tema i després el recull el violí en un diàleg que, en el desenvolupament, explorarà altres regions harmòniques més enllà del sol major i el re major (associat al segon tema) cercant un augment del dramatisme. A la reexposició, el violí prendrà el protagonisme recuperant el primer tema format, per cert, a partir de l'escala de sol major. A la manera d'ària operística, al segon moviment, *andante*, hi predomina una melodia cantable i ornamentada que justifica el diàleg entre el piano i el violí en un joc contrapuntístic amb seccions imitatives de les cordes. Per últim, l'*allegretto* final sotmet a sis variacions un tema a ritme de gavota: la primera de caràcter cromàtic i protagonitzada pel piano; la segona afegint ornamentacions quan la canta el violí; la tercera amb força i impuls rítmic novament al piano; la quarta amb emotivitat i lirisme pel contrast harmònic; la cinquena amb un clar regust rococó; i, la darrera, jugant amb arpegiats abans de la reaparició del tema que evoca l'ambient de la quarta variació.

Si aquest trio de Mozart inaugura una successió d'obres de cambra (i tríos en concret) seves de maduresa a partir de 1786, el de Beethoven suposa la clausura oficial del seu cicle de tríos amb piano on fa una ambiciosa demostració de força, fantasia i emotivitat equiparable als seus millors quartets i sonates per a piano. Coneguda és l'anècdota del sobrenom de la partitura: l'arxiduc Rodolf d'Àustria, amic i protector del compositor, li va fer notar que no havia estat el destinatari dels tríos opus 70. Diu la història que l'arxiduc tenia tantes ganes de conèixer l'obra, que es va estrenar la mateixa primavera de 1811, amb Beethoven al teclat en la darrera vegada que ho va fer en públic.

Aquest *Trio "Arxiduc"* es divideix en quatre moviments seguint el patró de la forma sonata a l'*allegro moderato* inicial caracteritzat per la noblesa i energia dels materials, vius i brillants, i un extens desenvolupament. L'*scherzo*¹ s'avança al moviment lent i té un ombrívol trio central que requereix habilitat en el fraseig i l'ús del legato. L'*andante*, com era freqüent a l'època, és un seguit de variacions sobre un tema líric i íntim que presenta el piano i repeteixen les cordes. La primera variació ornamenta la melodia sobre un disseny rítmic del violoncel; la segona, emparenta les cordes en un diàleg; la tercera és de caràcter rítmic; mentre que a la quarta s'hi afegeixen arpegis abans que els tres instruments es reuneixin a la coda. Sens dubte, és el millor moviment dels quatre i un dels més inspirats de tota la producció cambística de Beethoven. Per aquest motiu, s'ha acusat el rondó final de frívol. Malgrat el contrast, amb el seu caire dansant, més viu i lleuger que els dos primers moviments, complau per la brillantor.

Lluny de creure que el trio amb piano és un gènere caduc i esgotat, els compositors contemporanis segueixen explorant-lo, com prova *Gem(s)tone* de Marc Migó (Barcelona, 1993), una de les figures emergents del panorama català actual com testimonien diversos premis i avalen centres com la prestigiosa The Julliard School, on també s'ha format. Encàrrec del mateix conjunt que avui la interpreta i inspirat per la professió com a gemmòloga i joiera de la mare de Marc Migó, aquesta obra s'inspira en tres pedres precioses i suggereix un viatge de la indefinició tonal i de la foscor d'Onix fins al caràcter afirmatiu i radiant de Diamant. S'hi entreveu una assimilació molt personal de tècniques i propostes desenvolupades al segle XX com l'espectralisme i la fractalitat, a través de compositors com Scelsi, Nono, Messiaen o Grisey.

Per a Migó, l'harmonia, el timbre, la melodia, la intensitat i la forma no són entitats separades organitzades segons esquemes diferents, sinó un fenomen global que cerca un contínuum sonor. En aquest sentit, Onix, pedra mística i protectora, s'inicia en pianíssim i mezzopiano al registre greu amb unes notes sostingudes de les cordes, amb sordina i jugant amb microtons per efecte dels *glissandi*. Es desenvoluparà amb tensions fluctuants i una texturació densa pensada no com un diàleg entre els instruments, sinó cercant la sensació d'un organisme en expansió la força del qual rau en els acords partits i arpegiats del piano. Sense pausa i després d'uns compassos de silenci de les cordes, Robí vira cap a una sonoritat més neoromàntica quan el violoncel presenta un disseny melòdic que després recull el violí. Es tracta d'un *scherzo* fàcilment reconeixible, bastit sobre la pulsació persistent i els jocs rítmics obstinats del piano, i que assoleix una amplitud que només s'interromprà per un soliloqui contingut de les cordes en la transició cap al Diamant. Aquest es caracteritza per petits dissenys tractats amb repeticions que, sense ser minimalistes, promouen canvis ràpids, molt rítmics i clouen l'obra amb un considerable frenesí, tensió i cap al registre agut. D'aquesta manera i en uns deu minuts, es mostra com el trio amb piano ofereix moltes possibilitats creatives ja entrat el segle XXI.

Albert Ferrer Flamarich

Musicògraf i historiador de l'art

¹ La substitució dels minuets pels *scherzi* és una tendència que Beethoven va adoptar molt aviat en la majoria d'obres ja des dels tríos *Opus 1 n.úms. 1 i 2*; i al *Trio en Mi bemoll major WoO 38*, publicat pòstumament però compost vora el 1790-91 amb vint anys.

Propers concerts

01.12.23

AMANDINE BEYER & I PIZZICANTI

Mozart versus Boccherini, amb una de les referents internacionals del violí

DIVENDRES 1 DE DESEMBRE

A les 20 h

Preu: 10 € - 28 €

14.12.23

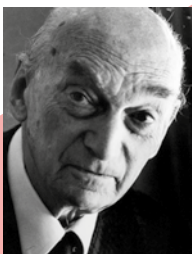
AZAHAR ENSEMBLE

Un quintet de vent de prestigi internacional

DIJOURS 14 DE DESEMBRE

A les 20 h

Preu: 10 € - 28 €

19, 20, 26 i 27.01.24

PROJECTE MOMPOU. INTEGRAL DE PIANO

DV. 19 I 26; DS. 10 I 27 DE GENER

A les 20.30 h

Preu: 18€ per entrada / 30 € (dos concerts) / 36 € (tres concerts) / 40 € (quatre concerts)

Informació i venda d'entrades

www.latlantidavic.cat

(estalviaràs 1 € per entrada si ets Padrí o Amic)

Taquilles de L'Atlàntida

De dimecres a divendres de 15.30 h a 19.30 h

Dissabtes de 10 h a 13 h

Una hora abans de cada espectacle

Organitza

L'Atlàntida
Centre
d'Arts
Escèniques
d'Osona

Amb el mecenatge

Ajuntament de Vic

Vic,
ciutat a la
mesura humana

Patrocina

INSTITUCIÓ PUIG - PORRET

FUNDACIÓ PRIVADA CATALANA

LA VANGUARDIA

Amb el suport

**Diputació
Barcelona**

Generalitat de Catalunya
**Departament
de Cultura**

Col·laboradors

Cat **mu**sica

REVISTA
MUSICAL
CATALANA